

FISCALITAT DEL DIVORCI MATRIMONIAL

El divorci d'una parella és un acte civil que porta associat actes econòmics amb una fiscalitat determinada. Actes que podríem dividir en dos grans blocs.

- Repartiment del patrimoni conjunt.
- Pagament de pensions.

Repartiment del patrimoni.

La divisió del patrimoni comú vindrà marcat inicialment pel règim matrimonial triat en el moment de contraure matrimoni. A Catalunya, en la pràctica totalitat dels casos, el de "Separació de Béns". El principi bàsic d'aquest règim és la inexistència d'un patrimoni conjunt. Cada cònjuge és propietari privativament dels seus béns. El problema sorgeix en aquells béns adquirits en cotitularitat pel matrimoni. (Per ex: Cada cònjuge té la meitat de l'apartament de la platja i la meitat del pis).

La llei de l'IRPF en el seu art 33.1 estableix:

“No existe ganancia o pérdida patrimonial en la extinción del régimen económico matrimonial de separación de bienes cuando por imposición legal o resolución judicial se produzcan adjudicaciones por causas distintas de la pensión compensatoria entre cónyuges. Prohibición de la actualización de valores”

En l'acord de divorci farem dos lots independents, de manera que cap dels dos membres de la parella obtingui un lot de valor superior a la seva participació en el patrimoni conjugal.

Exemple 1.

Patrimoni Conjugal format per:

Pis Barcelona	300.000 euros
Apartament Tossa	150.000 euros
Diners	<u>150.000 euros</u>
Total	600.000 euros

En aquest cas el matrimoni té un patrimoni total de 600.000 euros. Els dos béns immobles es van adquirir al 50% pel matrimoni. Els diners també són a nom de tots dos. Així doncs, cada membre de la parella té la meitat del patrimoni conjunt, o el que és el mateix un patrimoni individual de 300.000 euros. Quan per raó del divorci de la parella, s'arribi a un acord de divisió d'aquest patrimoni (Acord amb resolució judicial), sempre que els dos lots formats respectin les proporcions de cada individu respecte al patrimoni inicial, no es produirà cap alteració patrimonial o excés d'adjudicació. (Ex: Lot 1 Pis de Barcelona. Lot 2: Pis Tossa + Diners).

En el cas que aquestes proporcions no es respectin, l'individu que obtingui un patrimoni superior, haurà de tributar l'excés per renda (Guany Patrimonial).

Fiscalment no hi ha una transmissió, hi ha un canvi de titularitat. Aquest fet pot tenir una gran transcendència fiscal en el futur. Al fer el canvi de titularitat, jo estic rebent el bé mantenint com a data i preu d'adquisició, la data i el preu en què va adquirir-los la nostra parella. Per tant, en el cas d'una futura venda, calcularé la plusvàlua en renda i la plusvàlua municipal en base al preu i data de compra de la meva ex-parella.

Si un matrimoni té dos pisos valorats en 100.000 euros cada un, però un va ser comprat l'any 2005 per 50.000 euros i l'altre el 2000 per 35.000 euros, aparentment el matrimoni té dos pisos iguals, però la càrrega fiscal futura del pis adquirit l'any 2000 serà superior a la del 2005. Això no em permet doncs valorar-los igualment.

Pagament de Pensions.

En un conveni de divorci són diverses les pensions que es poden arribar a pactar. Molts cops aquestes són negociades atenent únicament a criteris civils, pensant que són quantitats lliures d'Impostos, i es descuiden els aspectes fiscals, amb els ensurts que això comporta.

1. Pensió per aliments en favor dels fills: Quan són en virtut d'una decisió judicial, el pagador de les anualitats, podrà desglossar la seva base imposable general en dos. Una amb l'import de la pensió i l'altra amb la resta de rendiments. S'aplicarà l'escala de gravamen independentment a cada una d'elles. Per als fills perceptors serà un rendiment exempt.
2. Pensió per aliments en favor d'altres persones: Quan són en virtut de decisió judicial, el perceptor podrà reduir-se la base imposable general en l'import pagat (Sense que pugui ser negativa). Per al perceptor serà un rendiment del treball no sotmès a retenció.
3. Pensió compensatòria en favor d'un dels cònjuges: Quan són en virtut de decisió judicial, el perceptor podrà reduir-se la base imposable general en l'import pagat (Sense que pugui ser negativa). Per al perceptor serà un rendiment del treball no sotmès a retenció.
4. Compensació per treball a la llar. Per al pagador de la pensió, no es pot reduir de la base imposable. Per al perceptor es considera un guany patrimonial en base general.

Els termes en els que es redacti un bon acord de divorci pot fer que la càrrega fiscal a suportar, el converteixi en un mal acord. Cal doncs que advocat i fiscalista treballin plegats per buscar una solució òptima. Als EUA i als països nòrdics, cada cop és més habitual la figura dels acords pre-nupcials buscant una millor tributació en cas de divorci. A Catalunya, tot i que aquesta mena d'acords ens són culturalment més difícils d'acceptar, a la última reforma realitzada del llibre segon del Codi Civil Català ja es contempla aquesta possibilitat.